

Vogels zijn fascinerend en dan heb ik het niet over het Verwegistanvogeltje dat per ongeluk Nederland aandoet en ook niet over de zeearend die een keer in Nederland wenst te broeden. Nee, ik bedoel gewoon de vogels die in de tuin thuis zijn: mezen, mussen en merels. Vogels die redelijk tam kunnen worden, zodat ze makkelijk te observeren zijn. Dan valt het op dat er echte persoonlijkheden onder zitten.

Merels met karakter

Merels met karakter

Snottertje. FOTO: ROSITA MOENEN

Mezen kunnen waarschijnlijk het tamst worden. Zo tam dat ze op je komen zitten en uit je hand eten. Vederlicht landen ze met hun koude voetjes op je hand om snel wat weg te pikken. Mussen doen dat anders, die zakken door hun pootjes zodat hun warme buikje tegen je hand rust.

TIKMEES

Iedere mees gedraagt zich wat anders, maar het gedrag geeft ze wel van ouder op kind door. Er was een echtpaar dat met scheve kopjes langs de ramen vloog. Was er beneden in huis niemand te zien, dan kreeg de bovenverdieping een beurt. Later kwam er een mees die tegen het raam kwam tikken om onze aandacht te trekken. Zelfs een klein stukje kruin was voldoende om je te kunnen ontdekken. Stond je op, dan vloog

ze naar het keukenraam en vervolgens naar de buitendeur. Die combinatie blijken ze te kunnen maken. Maar zit je in de tuin, dan gaan ze toch kijken of je niet binnen bent. De tikmees had het tikgedrag aan haar dochter doorgegeven. Deze is maar een seizoen langs geweest en toen was het afgelopen met de tamme mezen. Niet altijd lijken ze in staat om na de winter in hun territorium terug te komen. Bovendien lijkt het steeds moeilijker voor zulke kleine vogels om jongen groot te brengen. Er zijn heel wat kapers die met spanning op het uitvliegen wachten.

PUNK

Met merels had ik een soort haat-liefde-verhouding. Niets was er veilig voor; aardbeien en bessen moesten zorgvuldig

worden afgedekt om er nog iets van te kunnen oogsten. En stond het net niet strak genoeg of was het net van slechte kwaliteit, dan kon je ook nog eens met een schuldgevoel de merels eruit peuten. Maar ja, ze kwamen wel bedelen. En dan leer je hoe verschillend ze kunnen zijn. Misschien verklaart dat wel voor een deel het succes van de merel in een stedelijke omgeving. Eerst hadden we alleen maar tamelijk tamme mannen in ons territorium. Aan het uiterlijk zijn ze zelden te herkennen, maar wel aan het gedrag. Komt ie op je af, dan is jouw tuin deel van zijn territorium. Gaat ie voor je op de vlucht, dan hoort ie ergens anders. Maar niet altijd gaat dat op; de merel van de burens wilde bij ons ook wel een graantje meepikken. Het was een opgewonden standje dat steeds de kopveren overeind zette. Hij werd dan ook prompt

FOTO FRITS BINK

'Punk' gedoopt. Punk wilde zo graag wat hebben dat hij het uit mijn hand aannam.

FEESTBEEST

Twee opmerkelijke mannen hebben we gehad. De eerste was een nieuwsgierig aagje dat constant op de tuinbank de kamer in gluurde. Op een dag zag hij zijn kans schoon; niemand binnen en de keukendeur open! Nu was ik het zelf die nieuwsgierig naar binnen gluurde. Daar ging hij, van de keuken door het voorste deel van de kamer naar de gang, terug de kamer in, een rondje om de eettafel in het achterste deel en weer terug door de keuken naar buiten. Zo te zien nam hij alles goed in zich op. Natuurlijk bleek overal wat achtergelaten. De tweede opmerkelijke man was ons feestbeest. Bezoek bij de burens of bij ons, hij was present. Opgewonden liep hij tussen iedereen rond, je wist maar nooit wat voor lekkers er op tafel kon staan. Ook deze merel kwam binnen. Vol rust kon hij voor je

staan om dan plotseling op te kijken en volledig in paniek te raken. Eenmaal van het raam gevist liet hij zich rustig buiten-zetten om opgewonden kwetterend weg te vliegen. Maar zo groot was de paniek niet, want even later stond hij er weer.

NIESBUIEN

De laatste man die tamelijk tam was en veelvuldig in de tuin kwam, werd regelmatig geflankeerd door twee vrouwen. Tegenwoordig is het een vrouwtje dat een groot deel van de dag in de tuin doorbrengt en komen mannen nog maar sporadisch voorbij. De vraag is of dat vrouwtje één van de twee is. Ze is er al een aantal jaren en gemakkelijk te herkennen. Ten eerste zit ze in de tuin plotseling bij je, terwijl je niet weet waar ze vandaan kwam. Onverwacht blijkt je haar in de ogen te kijken en heb je het gevoel dat ze je al tijden aan het observeren was. Ten tweede is ze al chronisch verkouden, regelmatig heeft ze niesbuien. Aan weerskanten van haar snavel zit het snot aangekoekt en van tijd tot tijd verschijnen er grote bellen. Geen wonder dat ze vanzelf de bijnaam 'Snottertje' kreeg.

BEDELAARS

In het voorjaar stond er een ander vrouwtje voor de keukendeur met twee jongen. Ze had een air van 'zo doe je dat want ik ben het zat steeds eten voor jullie te zoeken. Leer maar bedelen.' Was dit het tweede vrouwtje dat vroeger met onze man mee kwam? In ieder geval één van de jongen heeft hier wat van geleerd. Ook dit is een vrouwtje. Reikhalzend en opspringend staat ze voor de keukendeur, kreten slakend wanneer het niet gaat zoals zij wil. Dit werd prompt 'Reikhalsje'. Er is ook nog een derde vrouwtje waarvan ik niet weet of dit het tweede jong of de moeder is. Deze mist een bijzonder kenmerk en is dus anoniem. Keurig wachten ze op hun beurt tot ze wat toegeworpen krijgen. Snottertje was tot voor kort steeds de eerste, want als het nodig is blijkt ze onverwacht vlug. Tot voor kort, nu niet meer en dat is mijn schuld.

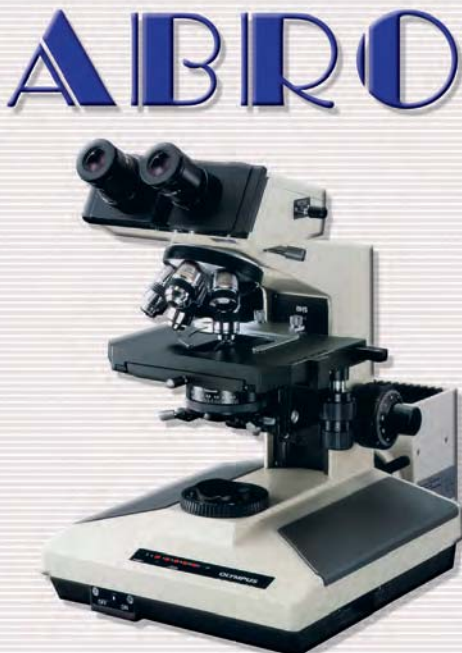
Snottertje is de rust zelve, volledig onbewogen en onbeweeglijk laat ze alles langs zich heen gaan. Het is een oude, wijze merel geworden die het allemaal wel weet en alles wel gezien heeft in haar leven. Ze kent onze voetstappen, daar hoeft ze niet voor

op of om te kijken, en alle overige geluiden die we maken. Ach, en die mensen stellen niets voor. Alleen voor roofvogels moet je oppassen en die komen niet bij mensen in de buurt. Wanneer je nu maar dicht bij een mens gaat zitten, kan je tenminste lekker zitten suffen. Zo'n vogel die constant bij je komt zitten wanneer je buiten bezig bent en die in de garage komt kijken wanneer daar wat gebeurt, daar mag je toch wel wat meer van verwachten. Zo'n vogel werp je niet iets toe, die bied je met respect wat aan. En dat bleek zij zelf ook te vinden. Daarmee was in een klap de hiërarchie verstoord, want die andere twee durven dat niet. Agressief pikkend joegen ze haar bij mijn hand vandaan. Maar ze leert snel. Al na twee keer bleef ze op een afstandje wachten tot de kust veilig was om daarna rustig een stukje kaas aan te pakken. Het is duidelijk als oude, wijze merel weet je dat je je om die mensen niet druk te hoeft maken. Nee, uiteindelijk zijn het je soortgenoten waar je rekening mee dient te houden!

Rosita Moenen is auteur van het boek Geen tuin zonder dieren.

(advertenties)

nieuw & gebruikt
microscopen
verrekijkers - fotoapparatuur

ABRO

www.microscopen-specialist.nl
openingstijden: wo/vrij/zat 10⁰⁰-17⁰⁰ don 10⁰⁰-18⁰⁰
internet: www.fotoabro.nl www.abroverrekijkers.nl
☎ (075) 6 700 747 e-mail: info@fotoabro.nl
Zuidelijk 60 1501 CN Zaandam

MINOX

**KOMT ALS BESTE
UIT DE TEST!**
UW TROUWSTE KIJKER
De nieuwe high-gradeverrekijker met extreem lichte,
stabiele magnesiumbehuizing, slechts 775 gr.

HG 8.5x52 BR asph.
HG 10x52 BR asph.

red dot
DESIGN AWARD 2008
Uitgeroepen tot het beste
productdesign door Design
Zentrum Nordrhein
Westfalen (D)